

Hva gjør høy organisasjonsgrad, likeverdige parter i arbeidslivet, høy grad av tillit og likestilling med et samfunn?

Den norske modellen i et nøtteskall

Jan-Erik Støstad, generalsekretær SAMAK

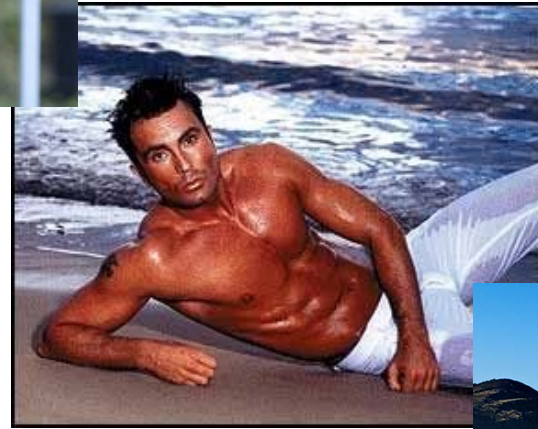
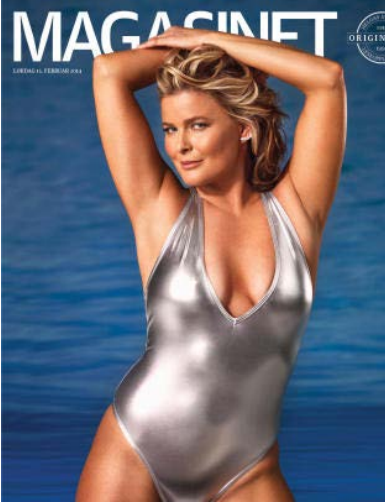
www.samak.info

Følg SAMAK på Facebook

Følg @StostadJe

NTL 14. mars 2018

Den nordiske modellen – fem varianter

Hva er den norske modellen?

VERDIENE

- Likhet
- Frihet
- Fellesskap
- Bærekraft

RESULTATENE

- Utjevning
- Effektivitet
- Likestilling
- Tillit

Topper internasjonale rankinger

Stadig bedre resultater

Langt fra perfekt

VERDIENE

- Likhet
- Frihet
- Fellesskap
- Bærekraft

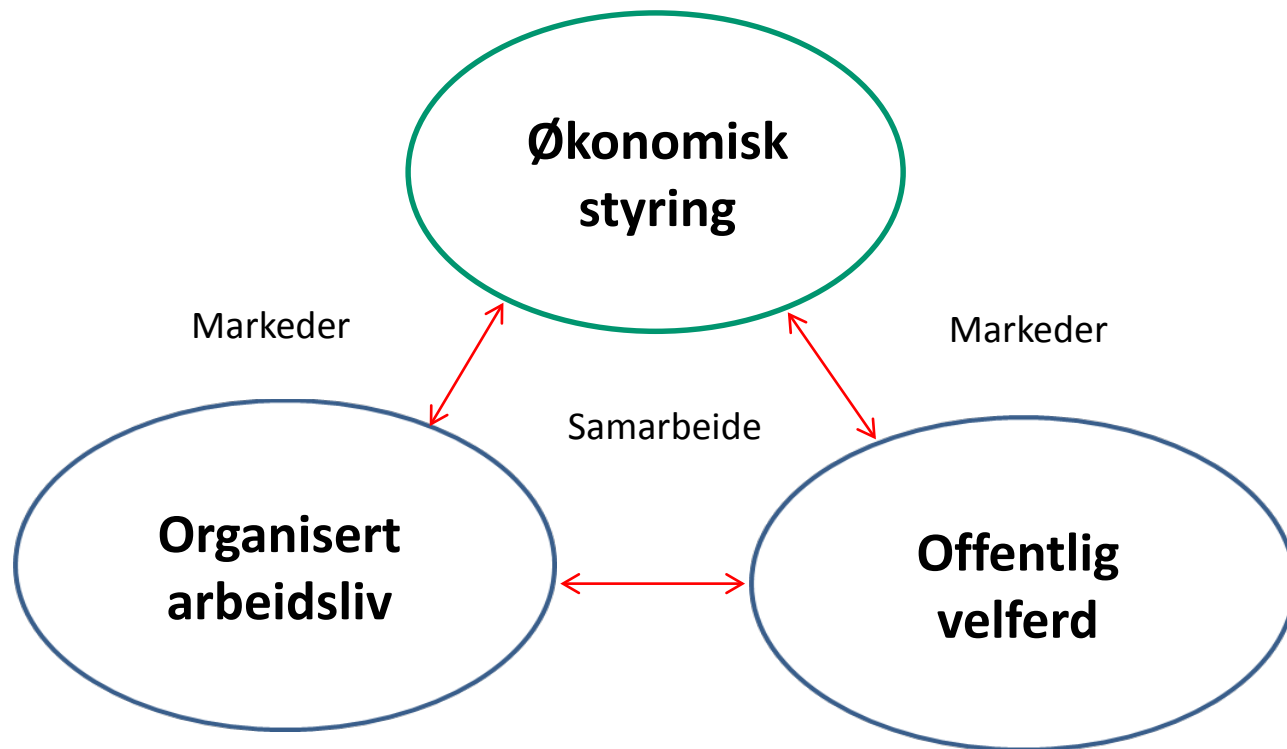
?

RESULTATENE

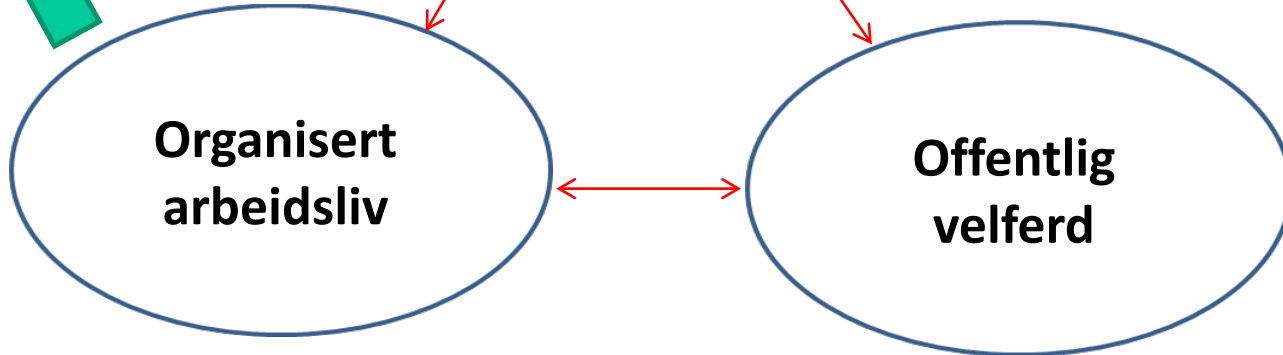
- Utjevning
- Effektivitet
- Likestilling
- Tillit

Tre grunnpilarer

Tre grunnpilarer

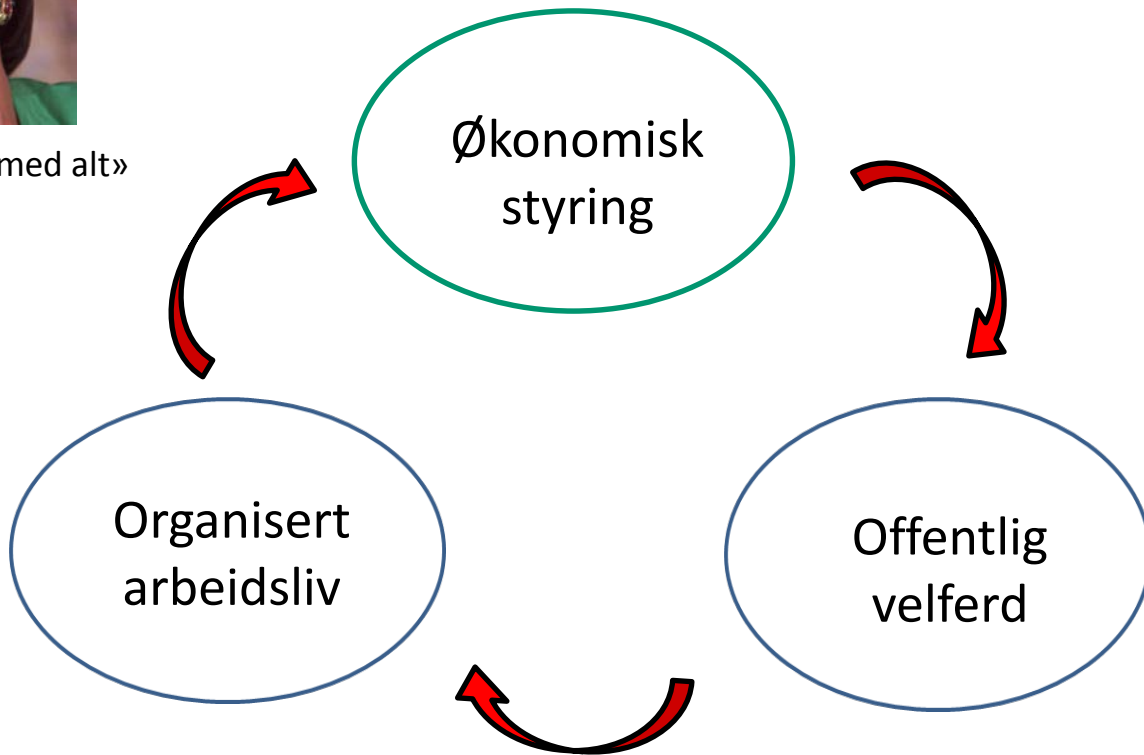
- Løfter lavlønn
- Øker kompetanse
- Medvirkning
- Stimulerer effektivitet
- Ansvarlig lønnsutvikling

Tre grunnpilarer – En god sirkel

«Alt henger sammen med alt»

Feedbacks: Flere gode sirkler

Tre grunnpilarer

VERDIENE

- Likhet
- Frihet
- Fellesskap
- Bærekraft

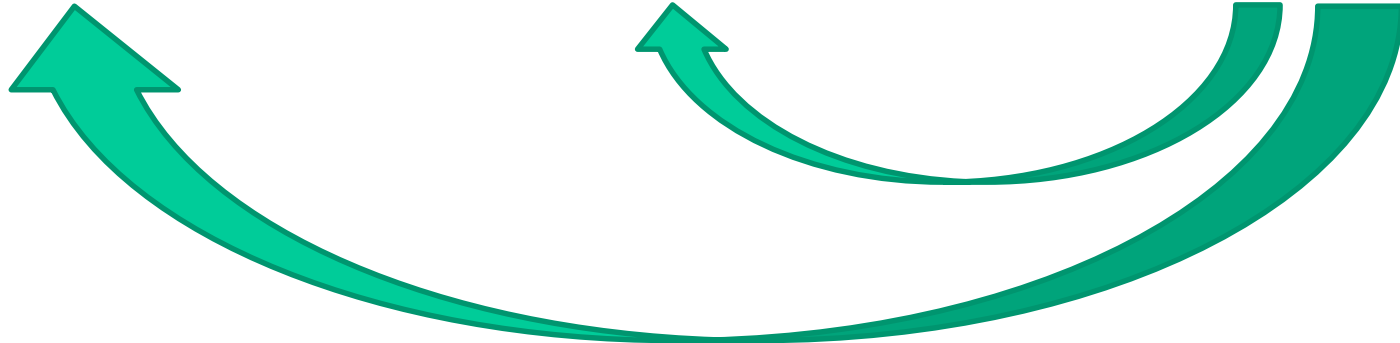

RESULTATENE

- Utjevning
- Effektivitet
- Likestilling
- Tillit

Kilde: NordMod2030

Hvordan tenker vi på den norske modellen?

- Bygget opp et godt samfunn
- Stadig nye virkemidler – stein på stein
- Men også etablert gode sirkler
- Gode sirkler kan snus til onde – tillit kan svikte
- Hvor robust?

Tre grunnpilarer – når populismen øker

Økonomisk
styring

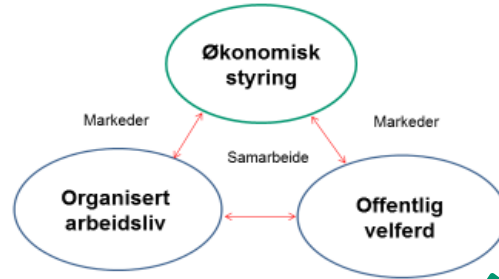
Organisert
arbeidsliv

Offentlig
velferd

+ Demokrati + Rettsstat + Ytringsfrihet + Gode medier

Hva kan vi så lære?

Tre grunnpilarer

Kilde: NordMod2030

VERDIENE

- Likhet
- Frihet
- Fellesskap
- Bærekraft

RESULTATENE

- Utjevning
- Effektivitet
- Likestilling
- Tillit

1. Ta godt vare på pilarene! Og verdiene! Alt henger sammen med alt.
2. Tenk framover – 2030, 2050! Tro mot verdiene, utro mot virkemidlene.
3. Organisert arbeidsliv er avgjørende for samfunnet!

Å formidle den norske modellen

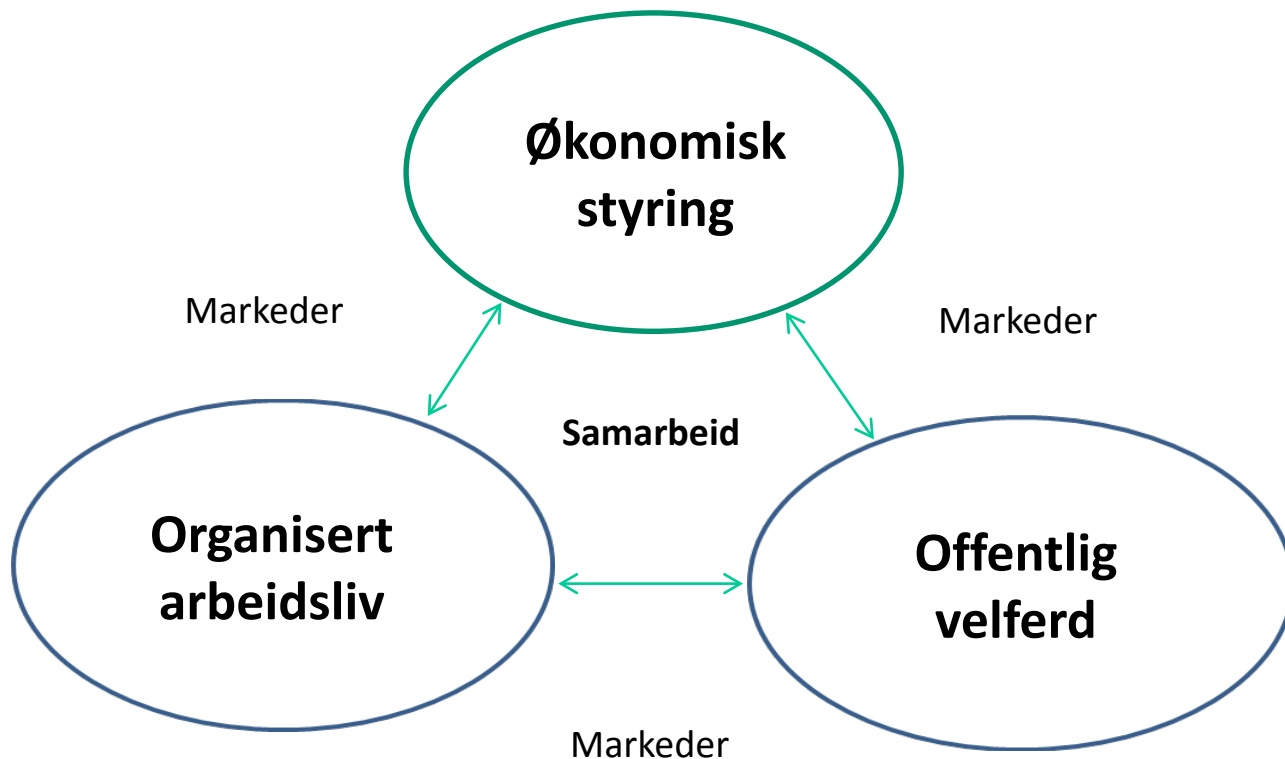
- Hvorfor?
 - Sikre oppslutning
 - Skille store og små saker når vi lager politikk og debatterer
 - Se når enkeltsaker er del av noe større – som sosial dumping
- Hvordan?
 - Forstå, forenkle, gjenta
 - Felles forståelse – men **DU MÅ LAGE DIN EGEN FORTELLING**
 - ...og kunne tilpasse til den du snakker med

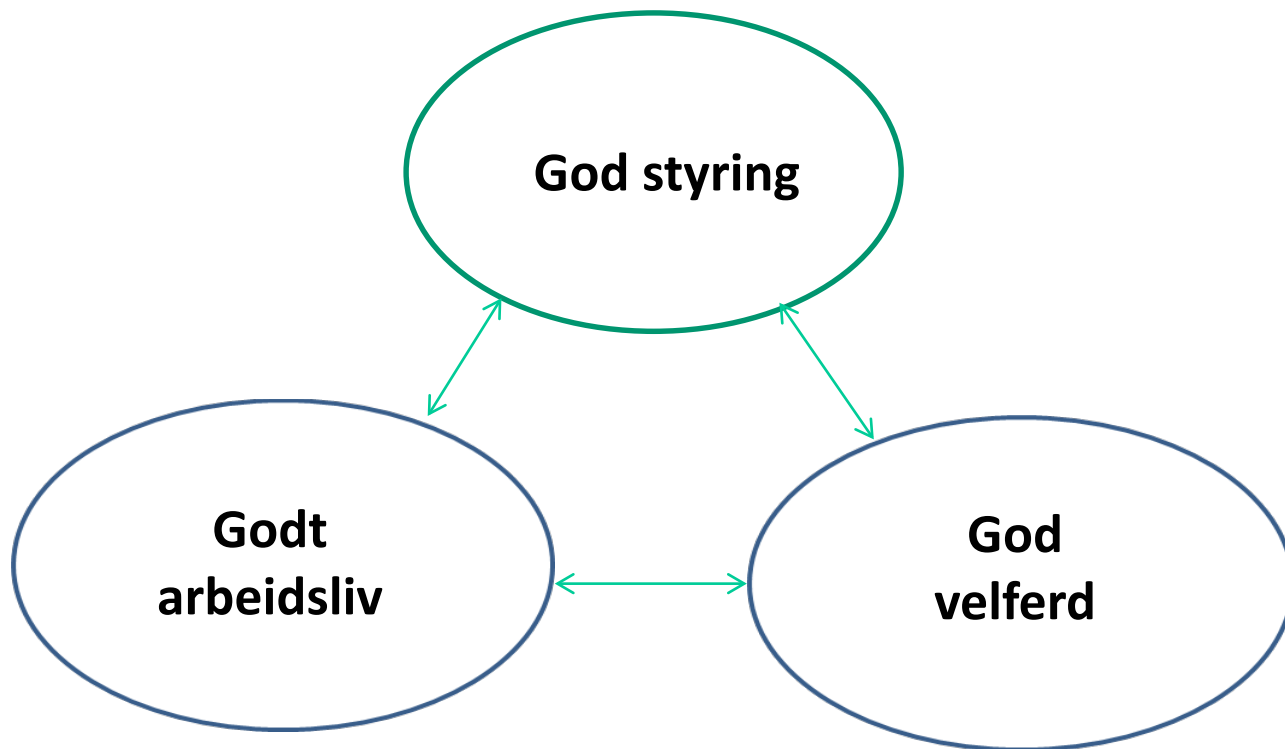
Grunnpilarene – for nerdene

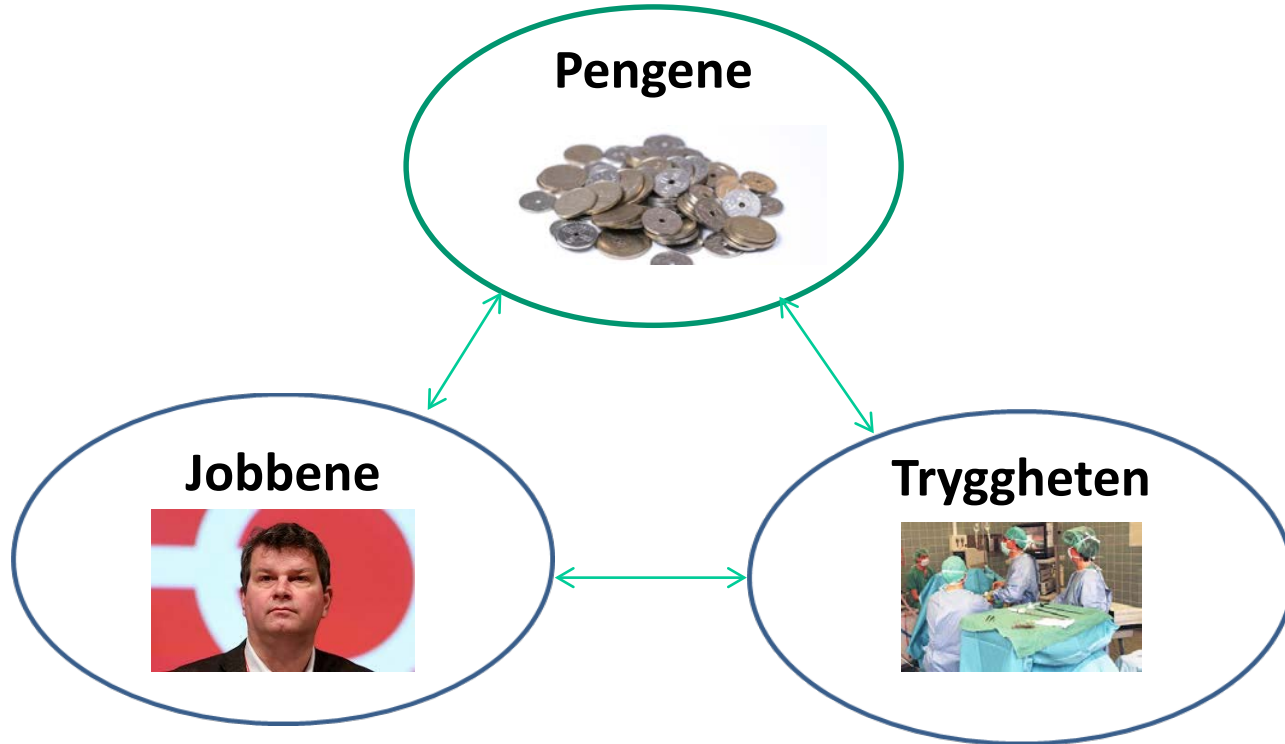
Grunnpilarene – enklere

Grunnpilarene – enda litt enklere

Grunnpilarene – enklest?

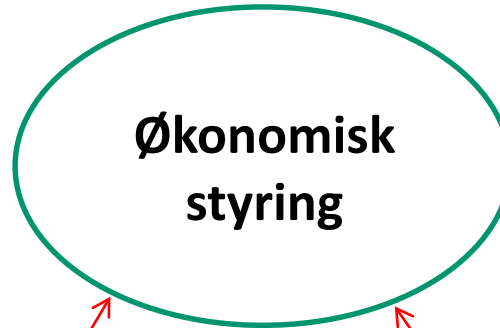
Kraftige utfordringer for den norske modellen

Forstå og mestre

- Globalisering
- Nye teknologier
- Migrasjon
- Kompleksitet
- Meningsdannelse

Sikre

Demokrati, rettsstat, menneskerettigheter

Høy sysselsetting,
nok skatter,
bærekraftig klima,
stabil styring

Sosial
dumping,
løsarbeid,
organisasjons-
grad

**Organisert
arbeidsliv**

**Offentlig
velferd**

Økende
ulikhet,
kommersiell
velferd,
større krav

Oppslutning om verdier og grunnpilarer

Men også: Større muligheter!

- Store økonomiske ressurser – kan løse nye og gamle problemer
- Stadig høyere utdanning og kompetanse
- Tar raskt i bruk ny IKT
- Sterke institusjoner, høy tillit
- Alle elsker Norden!

Både større trusler og større muligheter:

Mer på spill